

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 545
van **ILSE MALFROOT**
datum: 10 juni 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Kinderopvang - Compensatie gevolgen coronacrisis

Enige tijd geleden vroeg ik naar de maatregelen waarin de minister voorziet voor de kinderopvangsector n.a.v. het coronavirus. Hij meldde toen met veel trots dat de Vlaamse Regering voorziet in een compensatiesubsidie om de sector door deze barre tijden te sleuren. Op de site van Kind en Gezin vond ik volgend document m.b.t. de aanvraag en de daaraan verbonden voorwaarden.

"De compensatie is voorzien voor de organisatoren van gezins- en groepsopvang (met en zonder inkomenstarief) als ze voldoen aan deze 3 voorwaarden:

- De ouders betalen niet voor afwezigheden (afwezigheden mogen niet worden meegeteld als een respijtdag en voor de aanwezigheden betalen de ouders de gebruikelijke prijs)
- Je bent open voor de ouders die nood hebben aan opvang of je hebt moeten sluiten wegens overmacht (ook als je geen enkele vraag voor opvang hebt gekregen, blijf je beschikbaar voor eventuele opvangvragen)
- Jijzelf en je medewerkers blijven in dienst en beschikbaar en je krijgt geen andere Vlaamse of federale tegemoetkomingen. Dit houdt in dat je de vergoedingen en lonen betaalt aan je medewerkers, ook al zijn er geen of weinig opvangvragen. Dit houdt tevens in dat je geen tijdelijke werkloosheid kan aanvragen voor je medewerkers en dat je zelf geen overbruggingsrecht aanvraagt, en van andere Vlaamse of federale maatregelen (compensatiesubsidie bvb) geniet.

Het compensatiebedrag is verschillend naar gelang het type opvang.

Corona compensatie per afwezigheid	Groepsopvang	Gezinsopvang
Opvang met vrije prijs	27	17,5
opvang met inkomenstarief	20	17,5
opvang met inkomenstarief met onthaalouders	18,5	18,5
Normale subsidie per prestatie	Groepsopvang	Gezinsopvang
Opvang met vrije prijs	0	0
opvang met inkomenstarief	25	23,7
opvang met inkomenstarief met onthaalouders	23,7	23,7"

Zoals men in de tabel kan zien, is het compensatiebedrag verschillend van de normale subsidie (per prestatie) die een opvang krijgt per aanwezig kind per dag. De opvangvoorzieningen in Trap 1, Trap 2A of 2B, of Trap 3 krijgen verschillende bedragen. Om in aanmerking te komen voor deze compensatie, moest de kinderopvang open blijven en mochten de personeelsleden niet op tijdelijke werkloosheid gezet worden, ook al was

er geen of nauwelijks vraag naar opvang. Met andere woorden, de sector werd verplicht om bijvoorbeeld drie personeelsleden in dienst te houden voor de opvang van drie kindjes. Een zeer dure aangelegenheid voor de werkgever, vooral wanneer er weinig of geen werk blijkt te zijn.

Wetende dat de uitbater de lonen moet uitbetalen van drie werknemers terwijl ze slechts een compensatie ontvangen van respectievelijk 27, 20 of 18,50 euro per afwezig kind, maakt pijnlijk duidelijk dat deze sector hard geleden heeft onder de coronacrisis. Vooral de kinderopvanginitiatieven met meer vergunde dan gesubsidieerde plaatsen zijn het slachtoffer omdat hun subsidie tijdelijk drastisch daalt.

De zelfstandige kinderopvangsector heeft het nu dus extra zwaar te verduren.

Om financieel rendabel te zijn, is de kostprijs per dag per kind (in een opvanginitiatief) berekend op 49 euro. Zelfstandigen kunnen deze factuur niet doorschuiven naar de ouder, want dat zou kinderopvang pas echt onbetaalbaar maken en momenteel is er zo al een krapte aan betaalbare kinderopvangplaatsen. De Vlaamse Regering doet echter te weinig inspanningen om het verschil bij te passen.

1. Hoe werd de coronacompensatie berekend? Met welke kosten werd al dan niet rekening gehouden?
2. De coronacompensatie voor maart en april werd intussen uitbetaald.
Hoeveel procent van de kinderen was aanwezig en hoeveel procent was afwezig, gemiddeld per opvanginitiatief?
3. Het is zo dat een opvang een aantal vergunde plaatsen kan hebben in T2A, maar ook een aantal niet-vergunde plaatsen. Bijgevolg is de uitbater verplicht om het loon uit te betalen (op niveau T2A), ook voor de niet-vergunde plaatsen. Een hoge kostprijs dus voor niet-vergunde plaatsen.
Is de minister zich bewust van de financiële problemen waarmee, in het bijzonder de zelfstandige sector, kampt?
4. Waarom mochten de opvanginitiatieven geen gebruik maken van de andere federale en Vlaamse maatregelen, zoals de hinderpremie, het overbruggingsrecht en de tijdelijke werkloosheid? Zeker nu blijkt dat de opvang niet op volledige bezetting kon draaien en voor bepaalde voorzieningen de compensatie ontoereikend blijkt.
5. Hoeveel klachten ontving de minister over deze aangelegenheid uit de sector?
6. In welke extra maatregelen zal de minister voorzien voor de kinderopvang?
7. Hoe evalueert de minister deze coronacompensatiemaatregel?

ANTWOORD

op vraag nr. 545 van 10 juni 2020

van **ILSE MALFROOT**

1. Het bedrag van de compensatiesubsidie voor de opvang met vrije prijs (trap 0 en trap 1) bedraagt 17,50 euro voor de gezinsopvang en 27 euro voor groepsopvang. Deze subsidie dient als compensatie voor het verlies aan inkomsten uit bijdragen van de ouders.
 - o Het bedrag van de gezinsopvang is gebaseerd op het fiscaal kostenforfait dat zelfstandige onthaalouders, op het ogenblik van de start van de compensatie, in rekening kon brengen.
 - o Het bedrag van groepsopvang is gebaseerd op een bedrag dat nodig is als er uitgegaan wordt van normale inkomsten van ongeveer 30 euro per dag per kind (= wat de ouder betaalt) en als we ervan uitgaan dat de kosten bij een afwezigheid toch iets lager liggen (3 euro per dag) omdat er bijvoorbeeld geen maaltijden moeten voorzien worden.

Het bedrag van de compensatiesubsidie voor de opvang met inkomenstarief (trap 2) bedraagt 20,01 euro voor de aangesloten onthaalouders (zowel voor de gezinsopvang als voor de samenwerkende onthaalouders met een vergunning groepsopvang) en 20 euro voor de groepsopvang. Deze subsidie dient als compensatie voor de prestatiesubsidie van de reguliere trap 2 -subsidie die de organisator niet meer ontvangt (omdat er geen prestaties geweest zijn). De andere reguliere subsidiecomponenten (component op basis van de gemiddelde leeftijd en het de trap 1 component) lopen wel door.

- o Het compensatiebedrag van 20,01 euro per afwezigheidsdag voor de aangesloten onthaalouders is dus bepaald op basis van de voorziene compensatie voor de onthaalouder (17,5 euro, zelfde bedrag als voor de zelfstandige onthaalouder), aangevuld met 2,51 euro voorzien voor de te door de organisator te betalen werkgevers- en werknemersbijdragen voor RSZ. RSZ stelt de afwezigheidsdagen immers gelijk aan gewerkte dagen, waardoor ook voor deze dagen sociale bijdragen moeten betaald worden.
- o Het bedrag voor de groepsopvang is vastgelegd op 20 euro, omdat de normale subsidie die men ontvangt per prestatie momenteel 24,5 euro bedraagt, en omdat we ervan uitgaan dat de effectieve kosten ook iets lager liggen (bijvoorbeeld doordat men geen maaltijden moet voorzien voor de afwezigen).

Daarenboven compenseren we alle afwezigheden met als plafond de vergunde capaciteit. In normale omstandigheden wordt voor afwezigheden geen subsidie voorzien.

2. Voor de plaatsen met vrije prijs zien we een gemiddelde aanwezigheid van bijna 23%

Voor de locaties met inkomenstarief zien we, op basis van de beschikbare gegevens een gemiddelde aanwezigheid van 21%.

3. We zijn ons zeer bewust van het feit dat het voor de organisatoren zeker geen gemakkelijke tijden zijn. Zeker de organisatoren die werken met een vrije prijs (trap 0 en trap 1), zijn normaal quasi volledig aangewezen op inkomsten uit bijdragen van ouders, die omwille van deze crisis grotendeels waren weggevallen. Voor die

organisatoren is het dan ook mogelijk gemaakt dat organisatoren zeer snel (vanaf begin april) de compensatie konden aanvragen. Agentschap Opgroeien heeft ook prioriteit gegeven aan de uitbetaling voor deze groep.

Opgroeien heeft voor de locaties met vrije prijs voor de maand maart aan 1154 locaties met vrije prijs de compensatie toegekend. Voor april werden er intussen 1135 locaties gecompenseerd.

Voor de opvang met de subsidie voor inkomenstarief waren de problemen minder acuut, aangezien voor deze opvanggroep eind maart een normaal subsidievoorschot betaald werd voor het tweede kwartaal. Dat voorschot was gebaseerd op de parameters van vorig jaar en hield dus nog geen rekening met de te verwachten daling in prestaties omwille van corona. Voor deze organisatoren zou er dus geen liquiditeitsproblemen mogen zijn.

Op 29 april werd ook voor deze organisatoren de mogelijkheid voor compensatie aan te vragen opgestart.

Intussen werd voor maart voor 2520 locaties met inkomenstarief een compensatie toegekend.

Voor april kregen 1804 locaties met inkomenstarief een toekenning.

4. Om de subsidie te kunnen aanvragen moest de organisator inderdaad aan een aantal voorwaarden voldoen:

- de organisator moest tijdens de periode van de coronamaatregelen steeds beschikbaar moet zijn om gezinnen verder te helpen met kinderopvang al minstens één ouder werkzaam zijn in de sectoren die voorzien in de essentiële dienstverlening. Het is immers noodzakelijk dat deze ouders in de mogelijkheid waren om te gaan werken en opvang hadden voor hun kinderen. Van een organisator werd dus verwacht dat hij al het mogelijke doet om mee een vangnet te vormen rond de mensen die in de essentiële sectoren aan het werk zijn. Vanaf 4 mei werden de doelgroepen waarvoor de opvang beschikbaar moest zijn, geleidelijk aan verruimd, conform de fases opgenomen in de algemene exitstrategie.
- Er werd verwacht dat de organisator zijn dienstverlening zoveel mogelijk aanpast, wat openingsuren en -dagen betreft, op basis van de behoeften van de gezinnen die hier nood aan hebben omdat ze werkzaam zijn bij bedrijven van cruciale sectoren en essentiële diensten.

Om die dienstverlening te kunnen aanbieden werd daarom vastgelegd dat een organisator al zijn medewerkers actief moest houden en deze blijven betalen (en dus bijvoorbeeld geen systeem van tijdelijke werkloosheid aanspreekt) om recht te hebben op de compensatie aangezien de compensatiebedragen uitgaan van een volledige personeelskost die verder gedragen wordt.

Er werd ook verwacht dat de organisator tijdens deze periode correcte lonen en vergoedingen moet betalen. De compensatiesubsidie heeft tot doel dat de organisator alle medewerkers beschikbaar aan de slag houdt en dekt die kost. Het is dan ook niet de bedoeling dat een organisator die vb. met zelfstandigen werkt, de subsidie alleen voor zichzelf houdt, maar dat hij zijn medewerkers ook verder vergoedt zoals ze zouden vergoed worden bij het leveren van prestaties. Ook die zelfstandige medewerkers worden geconfronteerd met een inkomensverlies buiten hun wil, waarin de overheid wil tegemoetkomen. Het is dan ook de verantwoordelijkheid van de organisator om hiervoor te zorgen.

De voorwaarden wilden ervoor zorgen dat er een voldoende ruime opvangcapaciteit was om kinderen op te vangen als door de pieken van besmettingen en bijhorende pieken in ziekenhuizen en andere zorginstellingen een ruim aantal personeelsleden heel flexibel en langdurig aan het werk moesten om de epidemie het hoofd te bieden en de zieken te verzorgen.

Aangezien de Vlaamse Regering met deze compensatie het verlies opvangt, en dubbele financiering niet verantwoord is, is het logisch dat een organisator de keuze moet maken tussen de compensatie via Opgroeien en de andere Vlaamse of federale maatregelen.

5. De klachtendienst van Opgroeien regie heeft geen klachten over de compensatieregeling vanuit de sector ontvangen.
6. Er zijn momenteel geen extra maatregelen voorzien.
7. Voorafgaandelijk aan de beslissing werd, met de koepels en de sector, het voorstel voor de compensatie uitgebreid besproken.
Ik denk dat er vanuit de sector over het algemeen positief gereageerd wordt op deze compensatie, zowel wat betreft de subsidiebedragen, als wat de vlotte afhandeling door het Agentschap Opgroeien betreft. Deze compensatie was absoluut nodig om de continuïteit van de kinderopvang tijdens en na deze periode te kunnen verzekeren, zodat de opvang het hoofd boven water kan houden.